

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Theologiæ Moralis

Moure, Antonio Fernandes de

Coloniæ Agrippinæ

Cap. 7. De Indulgentijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40934

I *Qui sunt effectus sacramenti Pœnitentiæ.*

QUÆSTIO. *Quis est effectus huius sacramenti Pœnitentiæ?* RESP. Triplex. *Primus* est remissio culpæ. *Op-positum* censuit Magist. in 4. d. 18. atque idem esse dicere: *Ego te absoluo à peccatis tuis*, atque dicere: *Ostendo te absolutum à peccatis tuis*, quia, inquit, cum profertur illa forma, iam per verum dolorem semper sunt remissa peccata: ideoque ex illius sententia potestas clauium, nunquam extenditur ad remissionem culpæ. *Sequuntur ibidem* Gabr. & D. Bonavent. *Item* Alens. 3. quæst. 82. *Medin. tract. 2. de effectu absolut.* Hæc tamen opinio non solum falsa, sed ferme est damnata in Concil. Trident. *sessio. 14. cap. 6. can. 9.* & Florent. *Mea* vero conclusio est omnium reliquorum Theologorum. *Secundus* effectus est, infusio gratiæ. Ita Conc. Trident. & Florentin. & schola omnis Theologorum. *Ratio* est, quia effectus sacramentorum omnium Nouæ legis, est infusio gratiæ. *Deinde*, quia effectus huius sacramenti est remissio culpæ: culpa autem remittitur sine infusione gratiæ. *Tertius* est remissio pœnæ temporalis, iuxta dispositionem pœnitentis. Nam in remissione culpæ, remittitur tota pœna æterna, & remanet obligatio ad certam pœnam temporalem, quam Deus nouit. *Effectus* igitur huius sacramenti est remittere totam, vel partem huius pœnæ, iuxta pœnitentis dispositionem. Ita communiter Theologi, definiturque in Conc. Trident. *loco proximo.*

CAPVT VII.

DE INDVLGENTIIS.

De thesauro Ecclesiæ. §. I.

- 1 *Quid est thesaurus Ecclesiæ.*
- 2 *Vbi est thesaurus Ecclesiæ.*
- 3 *Ex quibus operibus constat thesaurus Ecclesiæ.*

4 An possimus satisfacere pro peccatis alienis.

5 Quis habet clauem thesauri Ecclesie.

1 **Q**VÆSTIO. Quoniam hæc indulgentiarum mater pendet à thesauro Ecclesie, opera pretium erit ea præ interrogare de thesauro. Dic igitur, quid est thesaurus? **R**ESP. Est collectio ex operibus satisfactorijs, quæ sancti egerunt, non illis pro culpis proprijs necessaria. Ita omnes catholici Doctores, decernunt. *Extrauag. Vnigenitus. de pœnit. remiss. Probat Cordub. p. 4. de indulgent.*

2 **Q**VÆST. Vbi est thesaurus? **R**ESP. Est in solita diuina acceptatione, quæ omnia hæc opera seruat ad remissionem. Ita Doctores cum Diu. Thom. 3. p. quæst. 85. art. 5.

3 **Q**VÆST. Ex quibus præcipue operibus colligitur thesaurus? **R**ESP. Ex operibus multorum sanctorum, soliusque cognitorum, quæ longè lateque excesserunt pœnam debitam pro suis culpis: nam ipsi, aut nunquam, aut non peccauerunt mortaliter: opera vero satisfactoria possunt satisfacere pro peccatis grauissimis mortalibus, si non committerent. Talia fuerunt opera Iobi, de quibus dixit. *Vinam appenderentur peccata mea, quibus iram meam in statera. & calamitas, quam patior, quasi arena maris grauior appareret.* Talia fuerunt opera D. Ioannis Baptistæ, qui ne leui saltem maculare vitam fame posset, arida deserti teneris sub annis fugiens perijt, vt canit Ecclesia. Talia opera B. Virginis Mariæ Dei genericis, quæ nec maculam originalis culpæ contraxit. Talia denique Christi opera natura ipsa impeccabilis, pro quibus solus infinitum hunc esse thesaurum decreuit fides sub Clemente VI in *Extrauag. Vnigenitus.*

4 **Q**VÆST. Possunt igitur sancti, & iusti viri per opera satisfactoria, satisfacere pro peccatis debitis culpæ alieni. **R**ESP. Possunt, & de condigno; quamuis enim non possint alteri mereri gratiam de condigno (ea enim excellentia meritorum soli Christo Domino concessa sunt) possunt tamen de condigno satisfacere & ideo si Paulus iustus ieiunet pro Petro iusto, satisfaciet pro Petro iustum, quantum pro se ipso satisfaceret. Ita communis

Theo-

Theologorum sententia in materia de gratia, quam refert Toletus *lib. 6. ca. 21. suæ summæ.*

QVAEST. *Apud quem est in terra clavis huius thesauri?*
 RESP. Apud Ecclesiam, illiusque caput summum Pontificem. Ita definitur in Conc. Trid. *sessi. 25. Lateran. Viennensi, & Basiliensi; Extrauag. Vnigenitus. de pœn. & remis.*
 Et ideo apud eundem est potestas istum thesaurum claudendi, & aperiendi, cum voluerit.

Quid est indulgentia. §. 2.

Definitur indulgentia.

Missis multis huius nominis significationibus, quæ ad rem minime veniunt. Indulgentia in nostra acceptione, est relaxatio pœnæ debitæ pro peccato, satisfaciens diuino rigori ex operibus sanctorum, & Christi reseruatis in Ecclesiæ thesauro per liberalem Papæ, huius æraij diuini dispensatoris condonationem extra vllum sacramentum. Hæc definitio non inuenitur sub his terminis in aliquo Doctorum, sed apertissimè colligitur ex eorum doctrina, quam tradunt Henriquez *de indulgent. cap. 1. num. 1* & Tolet. *lib. 6. cap. 21.* Ad eam tamen suppono tria. Primum in quouis peccato, præter reatum culpæ, contrahi etiam obligationem ad pœnam debitam culpæ, quæ pœna, aut soluenda est in hac vita per satisfactionem, aut in alia per satisfactionem (sic vocant Theologi) vel in hac, aut in alia vita per liberam relaxationem factam à summo Pontifice, qui ex thesauro Ecclesiæ tantum satisfactionis soluit, quantum nos soluere ex nostris tenebamur. Secundum. Non semper in hac vita, cum remittitur culpa (quæ tota simul remittitur) vel per pœnitentiæ sacramentum, vel per veram contritionem, remittitur etiam per veram contritionem, remittitur etiam tota pœna sed tantum pœnæ, quantum respondet in diuina existimatione operi nostro satisfactorio. Et ea pars pœnæ, quæ remanet, vel soluenda est in hac vita per alia opera satisfactoria, vel in alia per ignem purgatorij. Tertium. Quoduis opus bonum hominis existentis in gratia & est meritorium gratiæ, & est satisfactorium pœnæ. Hæc tria notissima sunt

Theo-

Theologis in materia de gratia, legi' possunt apud Thomam *lib. 6. cap. 21.* Hinc colliges manifeste, quid per indulgentiam remittatur.

Quid remittitur per Indulgentiam. §. 3.

- 1 An per indulgentiam remittatur culpa.
- 2 Quomodo intelligenda verba Iubilæi. Remittitur tota culpa, & tota pœna.

1 QVÆSTIO. Remittiturne per indulgentiam culpa, & pœna? R E S P. Non culpa, nec pœna æterna remittitur, (Hoc enim simul cum culpa remittitur,) sed pœna temporalis, iuxta divinam attritionem, seu potius determinationem debita, temporiter (hoc est terminatiue, quamvis ex se æterno damnari debuisset) respondens culpæ. Ita omnes Doctores, quos sequitur Cordub. *lib. 5. quæst. 7. c. 41.*

2 QVÆST. Quomodo igitur intelligenda sunt verba Iubilæi, cum dicitur per illum remitti totam culpam, & totam pœnam? R E S P. Henricus, de Indulgent. *cap. 9. num. 4.* intelligenda verba de culpa veniali, non mortali. Ceterum enim est culpam mortalem solum remitti, vel per veram contritionem, vel per veram attritionem cum sacramento pœnitentiæ, aut martyrio, iuxta illius felicissimæ mortis priuilegium. Oppositum tamen ostendendum cum Suario *tom. de sacram. pœnit. cum agit de remissione peccati venialis*, ubi latissime ostendit remitti culpam extra sacramenta, absque proprio actu peccatoris. D. Thom. *1. 2. quæst. 89. art. 1. ibid.* Multa intelligenda igitur sunt verba Iubilæi in supplicacione quo ad culpam, supponitur enim in subiecto capitulum indulgentiarum ablata tota culpa mortalis, & ex consequenti sanctificatio personæ, aliter nihil illi proderunt. Intelliguntur vero in applicatione quo ad pœnam, quia per talem indulgentiam tollitur omnino omnis pœna debita omnibus culpis, tam venalibus, quam mortalibus. Ita explicat D. Antonin. *1. p. tit. 10. cap. 3.* & Tolet. *lib. 6. cap. 22. num. 2.* Hinc colliges in electum illorum verborum bullæ, & Iubilæi, cum dicunt concedimus remissionem pœnarum omnium peccatorum, idem est, atq; remissionem pœnarum debitarum pro omnibus peccatis. Nam etiam in diuina

teris nomine peccati, intelligitur pœna temporalis debita pro culpis, constat ex 2. Mach. 22. *sanctum, & salubre est orare pro defunctis, ut à peccatis solvantur.* Ita Gab. in 4. dist. 45. qu. 3. art. 3. not. 1. & Eman. in bulla fund. i.

De personis, quæ lucentur indulgentias. §. 4.

- 1 Quis est capax indulgentiarum.
- 2 An valeat indulgentia excommunicato.
- 3 An pro incolis habendi sint, qui tempore indulgentiæ in regione, cuius incolis conceduntur indulgentiæ versantur.
- 4 An indulgentia Bullæ prodest extra regionem pro qua est concessa, cum in eadem regione sumpta fuit.
- 5 An sint capaces indulgentiarum animæ in purgatorio detentæ.
- 6 An peccator lucretur indulgentias pro animabus purgatorij.
- 7 An peccator lucretur indulgentias pro iusto.

QVAESTIO. Quis est capax indulgentiarum? **R**ESP. Homo, iustus, fidelis, viator, subditus conferenti indulgentiam. Dixi iustus, quia ad indulgentiam lucranda requiritur sanctificatio personæ, ut iam dixi, superiori §. Dixi fidelis, quia ante Baptismum bene potest quis habere contritionem veram, & esse iustus, & tamen non censetur fidelis ad nostrum effectum. Dixi viator, quia licet indulgentiarum consecutio prodest animabus purgatorij, quæ iam sunt extra viam; attamen applicantur illis, & conceduntur indulgentiæ per opera viatoris. Dixi subditus, quia concessio indulgentiarum est actus iurisdictionis, iurisdictionis vero exerceri tantummodo potest erga subditos.

2 QVAEST. Valetne indulgentia excommunicato? **R**ESP. Minime. Ita Nau. ca. 27. num. 22. §. 13. Caiet. excom. & ibid. Sylu. 3. §. 1. vers. 16. Sot. in 4. d. 22. quest. 1. art. 4. Hinc excipitur

pitur indulgentia per bullam cruciatam concessa, quæ quidem excommunicato prodest, ut notat Angel. *cap. vlt. §. 14. & rescriptum §. ibid. Sylu. §. 2.* Nam conceditur bulla absolutionem excommunicationis.

3 QVÆST. *Conceduntur aliquot indulgentiæ incolis cuius religionis, quales sunt bulla cruciata incolis Hispanicorum, rogo an incole sentiantur exteri dum in Hispanicis morantur?* RESP. Maxime. Ita Henriquez proxime *zatus.*

4 QVÆST. *Actis rebus ipsi si exteri in patriam redeunt secumque bullam portant, rogo profuntne illis abeuntibus, in Gallia, verbi gratia, degentibus, per tempus quo indulgentia Hispanicis durat, ac si adhuc in Hispanicis versarentur?* RESP. Profunt. Nam postquam semel sumpta est in Hispanicis, prodest bulla ubique gentium. Ita Henriquez proxime.

5 QVÆST. *Viget bulla cruciata, sum Brachara, cuius gratia, hic traduntur bullæ, habeo amicum in transmontana regione mitto illi bullam, sed ille habet sibi aliam comparatam, poteritne eam alteri dare, licet iam elemosyna data sit?* RESP. Poterit. ita Recentiores quos lege apud Henriquez *cap. 20. num. 5.*

6 QVÆST. *Suntne anime purgatorij capaces indulgentiarum per modum suffragij applicandarum?* RESP. Sunt. *decreuitur cap. Cum ex eo. de pœnit. & remiss. & probatur Gabriel. lect. 57. Addition. D. Thom. quest. 71. artic. 10. Addition. Caiet. Opusc. 27. quest. 5. & 6. Sot. in 4. d. 4. quest. 1. art. 3. concl. 3. Navar. notab. 22. Idque ostendit tit. Ecclesiæ, ut videre est in monumentis Minorum §. 94. & compendio Mendicantium, verbo. Indulgentia.*

7 QVÆST. *Est quis in peccato mortali, lucraturus indulgentias pro defunctis applicatas per modum suffragij? Ratio.* Lucratur. Ita D. Thom. *quest. 27. art. 4. Addit. Palud. in 4. d. 45. quest. 1. Gab. lect. 57. in can. Sot. in 4. d. 2. Navar. notab. 17. num. 4. & notab. 22. 30. 31. 46. 50. Bellam. lib. 2. de purgator. cap. 17. Tolet. lib. 6. cap. 26. num. 5.* Ratio est, quia ratio satisfactionis, seu premium peccatorum, non est opus illius, qui est in peccato: & in peccato applicatæ, sed indulgentia ipsa, & thesaurus meritorum Christi, & sanctorum. Opus autem illud particulare, per quod indulgetur.

indulgentiæ applicantur, fit ab operante, non suo, sed Ecclesiæ nomine, & vt ab illius seruo, seu ministro, in qua Ecclesia semper est gratia: sicuti qui per seruum stantem in peccato facit Eleemosynam pauperi, ita Ecclesia per malum ministrum tribuit mortuis eleemosynam indulgentiarum, ex opere, vt ita dicam, operato.

7 **QVÆST.** Estne idem dicendum de iusto in applicatione indulgentiarum per eum, qui est similiter in peccato? **RESP.** Idem iuxta eosdem Doctores, & ex paritate rationis, res est in proptulo.

De ijs, qui possunt concedere indulgentias. §. 5.

1 **Quis possit indulgentias concedere.**

2 **An possint concedi indulgentias pro quavis mundi regione.**

QVÆSTIO. Quis potest concedere indulgentias? **RESP.** Summus Pontifex ex plenitudine potestatis. Ex iure vero communi Archiepiscopi, Episcopi, & Legati indulgentiam quadraginta dierum: in dedicatione tamen Ecclesiæ indulgentiam vnius anni. *cap. Cum ex eo. ca. Nostro. de pœnit. & remiss.* Ex priuilegio vero particulari, videndæ sunt gratiæ & priuilegia. Dixi ex Priuilegio, quia ex iure communi nullus alius præter Summum Pontificem, & Episcopos potest concedere indulgentias. Constat in *cap. Accidentibus. de excess. prelat.* probat Cal. *cap. Nostro. de pœn. Sum. confel. li. 3. tit. 24. quest. 184.* Sotus in 4. d. 21. quest. 1. ar. 4. Nau. *ca. Quam pœnitet. de pœn. dist. 1.* Summistæ *verb. indulg. Angel. num. 5. Sylu. num. 11. Armil. num. 3.*

2 **QVÆST.** Possuntne huiusmodi indulgentias concedere pro quavis mundi regione? **RESP.** Minime. Legati quidem pro solo suæ legationis districtu: Episcopi pro sola sua diœcesi: Archiepiscopi pro sola sua tota prouincia: *cap. Cum ex eo. ca. Nostro. de pœn. & remiss.*

De causa concedendi indulgentias. §. 6.

1 **An requiratur causa ad concedendas indulgentias.**

Medull. Casuum.

Qq

2 Ez

2 Ex qua parte requiratur huiusmodi causa.

3 Quae causa requiratur ad concedendas indulgentias.

1 **QVAESTIO.** Requiritur ne causa ad concedendam indulgentiam, & absolutionem à pœnis? **RESP.** Requiritur.

Ita D Thom. qu. 25. art. 2. ad 1. Add Cord lib. 1. c. 22. Pala. de iust. retent. regni Navar p. 4. princip. §. 4. Rec. de indulg. lect. 2. Navar. de indulg. notab. 15. num. 1. 3. & notab. 1. num. 31. Adrian. de indulg. concl. 2. Maior. in 20. quæst. 2. Filini de indulg. Gab lect. 57. in can. Cæteris indulg. ca. 7. & Opusc. 27. qu. 4. Syl. indulg. §. 3.

2 **QVAEST.** Ex qua parte requiratur causa dispensandi? **RESP.** Tam ex parte concedentis, quam ex parte peccatis indulgentiam. Ita Doctores citari. Et ideo peccata pro parva causa indulgentias largissimas concedit. Ratio est, quia concedens indulgentias non est dominus sed dispensator discretus. Si tamen concedantur talium indulgentiarum, validæ sunt. Ita D. Bonavent. in 4. d. 20. qua. ar. 3. Durand. & Palud. ibid. Syl. indulg. qu. 3. Gloss. Extravag. Antiquor. & alij.

3 **QVAEST.** Quae erit causa sufficiens ad concedendam indulgentiam? **RESP.** Dei gloria, utilitas Ecclesiae, & bonum commune, ut concedantur pro expeditione contra infideles. Concedi etiam possunt ex motivo solius misericordiae pro animabus purgatorij. Ita notavit Henriquez de indulg. ca. 14. nu. 1. Quoniam vero respectu unius personae particularis redundat in bonum commune respectu illius concedi possunt. Et ideo concedi possunt principi optimè merito de Ecclesia: qui multum laboravit pro ea, ut tali exemplo impellantur alij ad laborandum, pugnandumque pro ea. Item si magnus peccator postquam se recepit in bonam frugem, egit actibus pœnitentias possit à Papa, ut pio patre, iuvari ex Thesaurò ad satisfaciendum pœnis debitæ pro præteritis culpis.

(..)

De antiquitate indulgentiarum. §. 7.

I Quo tempore cœpit vsus indulgentiarum.

QVAESTIO. Ex quo tempore cœpit vsus in Ecclesia cōferendi indulgentias? R E S P. Ex antiquissimis iam inde Apostolorum temporibus. Longum esset antiquissimos Patres recensere, qui de indulgentijs meminerunt. Legatur Henriquez de *indulg. cap. 3. nu.* qui multos adducit. Cerrumq; est B. Gregorium concessisse indulgentias visitantibus Romæ stationes. Bonifacius VIII. refert indulgentiam Iubilæi esse rem antiquissimam, & à prædecessoribus suis fieri solitam, *Extravag. antiquorum.* Postea Bonifacius IX. restrinxit nimietatem, vt docet Platina & alij in vita illius, & Nau. *notab. 4. nu. 2.*

De modo consequendi indulgentias. §. 8.

- 1 An lucratur indulgentias, qui implet opera iniuncta existens in mortali peccato.
- 2 An indulgentia plenaria concessa semel in vita, possit à me pro tempore determinari.
- 3 Qui ex ignorantia, vel impotentia non impleuit opera iniuncta, minime lucratur indulgentias.
- 4 An bis lucrari possit Iubileus in duabus hebdomadis concessis.
- 5 An sit necesse ad lucrandas indulgentias facere omnia opera iniuncta in eadem hebdomada.
6. An transacto tempore iubilæi possit quis absolui à peccatoreferuato oblito, & dispensari in voto oblito.
- 7 An teneat absolutio data virtute iubilæi, cum pro

Q 9 2

impe-

impedimento subsecuto, non facta sunt alia
qua opera iniuncta, & ex consequenti, non
talis pœnitens indulgentiam consecutus.

8 An pro lucranda indulgentia teneatur quis
mittere confessionem iniunctam, cum non habeat
at conscientiam peccati mortalis.

9 Quis confessarius eligendus est ex vi bullæ, aut
bilæi.

10 An pro eodem opere lucrari possim plures
gentias.

11 A quo tempore valeat gratia, & indulgentia.

QUÆSTIO. Est quis in peccato mortali, & non
implet omnia opera iniuncta per bullam ad lucranda
indulgentiam, consequitur nee am? RES P. Consequitur,
non statim, sed amoro obice, tunc enim tenentur
indulgentiarum effectus, quatenus pender ex merito
Christi, & Sanctorum applicatis, ex opere operato. Sicut
reuiuiscit opus satisfactorium, positum à confessione
& factum in peccato mortali, quatenus est pars sacra-
menti pœnitentiæ. Ita Palud. in 4. d. 20. qua. 4. Sylu. in d. 20.
§. 7. vers. 3. numer. 32. Oppositum tenit Nauar. in d. 20.
num. 2. & 3. de indulg. sed non obstat. Neque item obstat
verba Extrauag. Vnigenitus, quatenus concedit solis vere
pœnitentibus, sic enim explicantur Non proderit indul-
gentia, nisi cum fuerint vere pœnitentes. Supra dicta do-
ctrina intelligenda est absolute, nimirum ex vi prædictæ
concessionis indulgentiarum. Nam si Papa eas concedat
sub conditione, vt quis eas lucraturus sit in gratia, non
eas consequetur absque ea. Ideo aliter loquendum de re-
bilæo, in quo iuxta graues Auctores conceditur indul-
gentia sub ea conditione, & ideo negant consequi illam
nisi in gratia. Sed inquirunt, an oporteat, vt omne opus
præscriptum à Papa fiat in gratia ad effectum indulgen-
tiarum consequendum. Respondet minime, sed satis est
si vltimum opus præscriptum perficiatur in gratia. Ita
Adrian, de indulgent. Caiet. de indulgent. tractat. 10. qua. 1. §. 1.
2. & tractat. 15. capit. 90. & 10. Pet. Sor. de indulgent. lib. 6.
Artil.

Armit indulgent §. 14. Sot. in 4. d. 21. quest. 2. artic. 3. tenet
 Cano. in manuscript. Ratio est, quia priora opera iniun-
 guntur tanquam præuia dispositiones: vltimum vero
 tanquam vltima dispositio ad gratiam. Vltima vero dis-
 positio in introductione formæ naturalis, simul est tem-
 pore cum forma introducta, iuxta Philosophum, quam-
 uis sit prior prioritate naturæ. Ita etiam obtinuit com-
 munitis vsus fidelium, qui non nisi post facta opera iniun-
 cta in sabbatho vltimo hebdomadæ die, vesperi et-
 iam sæpius confitentur, & reponuntur in gratia. Imo alij
 Doctores liberius procedunt, aiuntque satis esse Christi-
 anum esse in gratia in vltima termini Iubilæi periodo,
 licet omnia opera iniuncta exercuerit in peccato, con-
 fessionem etiam, & communionem. Ita Henriq. de indul-
 lib. 7. ca. 9. num. 5. existimat enim vltimam conditionem
 esse gratiam intra illius termini spacium.

2. QVÆST. Concedit bulla indulgentiam plenariam semel
 in vita, possuntne eligere mihimetipsi tempus, in quo consequar
 huiusmodi indulgentiam? RESP. Minime, sed concedenda
 est per confessarium, cum pœnitens dispositus fuerit. Ita
 Nauar. de indulg. notab. 19. num. 16. & 19. est communis o-
 pinio recentiorum.

3. QVÆST. Ex ignorantia, vel impotentia non feci opera per
 bullam iniuncta absque alia commutatione, consequor ne in-
 dulgentiam? RESP. Minime. Ita omnes communiter Do-
 ctiores, quos sequitur Henriquez de indulgent. capit. 10.
 num. 10. Hinc excipiuntur aliqui euentus. Duo præci-
 pue. Primus est, cum imponitur eleemosyna danda:
 & lucrans est pauper, talis non indiget commutatione
 eleemosynæ in aliud pium opus. Ita Nauar. de orat.
 misc. 60. numer. 226. Quod clarius explicuit Gregor.
 XIV. in iubileo ann. 91. Henriquez de indulgent. capit. 10. in
 Glossa. lit. v. Secundus est, cum quis fecit, quod in se fuit,
 vt confiteretur, & aut ex malitia confessarij non obtinuit
 absolutionem, aut ex alia causa iusta adhuc lucratur in-
 dulgentiam. Ita Nauar. de indulg. not. 18. num. 14. & Angel.
 indulg. §. 17. Addo tertium euentum. Apponit bulla, vt lu-
 craturus indulgentiam, visitet Ecclesiam: accessi, sed præ
 multitudine populi ingredi nequii, consequor indulgē-
 nam. Ita Palud. in 4. d. 20. quest. 4. Cord. qu. 31. Rosel. verb.

*indulg. §. 22. Eman. verb. indulg. §. 8. num. 12. Adde pro
sum. Prescribit bulla, ut lucraturus communice, per
propter ætatem nõ admittitur ad communionem. Ita
bitur tamen indulgentiam. Ita Henriq. de indulg. ca. 11. nu. 4.*

4 *QVÆST. Prescribit bulla, ut iubilæus reseruat
altera ex duabus hebdomadis, lucratus sum illum in primo
possumne illum iterum lucrari in secunda, factus denique
bus, ut in prima feci, & absolui à reseruat postea commu-
dispensarique, & commutari in votis postea factus. R. S.
Dux sunt in hac re discrepantes sententiæ. Prima
lure negat. Ita D. Thom. quest. 25. art. 2. ad 4. Add. Pab.
sup. quest. 4. Durand. quest. 4. Cordub. lib. 3. qua. 23. Nau.
indulg. not. 31. numer. 36. Oppositum tamen omnino
rendum cum ipso Nauar. retractante additionem
34. num. 4. §. 4. latiusque not. 32. & 47. Angel. & Rol.
verb. indulg.*

5 *QVÆST. Suntne omnia opera prescripta in bulis
enda in vna, eademque hebdomada, an satis est reseruari
vna, & in altera confiteri? RES P. necesse est, ut
fiant in vna, eademq; hebdomada. Ita Henriq. de indulg.
ca. 11. nu. 2. Ratio eius est, quia ita sonant verba iubilæi.*

6 *QVÆST. Ex vi priuilegiorum Iubilæi poterat tam
absolui à reseruat, & ab excommunicatione, dispensari
commutarique in votis per confessarium à se ipso reseruat
le electum dum tempus Iubilæi stabat, oblitus est certis
reseruat, certis excommunicationis, certi voti emitti, per
vixne post illud tempus vi priuilegio iubilæi? RES P. Peccati
& à quouis alio confessario habente iurisdictionem
soluendi à mortalibus, absolui à reseruat tam peccati
quam excommunicationibus, dispensarique, & commu-
tari in votis. Ita Henriq. de Indulg. ca. 11. nu. 4. colligitur
apertissime ex communiore doctrina in materia de po-
nitentia, in qua qui oblitus inculpabiliter peccati certis
reseruat omnia alia reseruata detegens superiori, qui po-
test absolueri ab omnibus, poterit postea à quouis
iore habente iurisdictionem in nõ reseruata ab illo pe-
cato oblitio absolui. Ita Gab. in 4. d. 17. qu. 1. Adria. de conf.
qu. 4. Sylu. conf. 1. qu. 4. Angel. conf. 1. nu. 22. Rol. conf.
nu. 9. Capo. relect. de poen. p. 5. Ledes. 2. 4. quest. 8. art. 2. nu. 1.
Cov. ca. Alma. p. 1. §. 10. nu. 12. Naua. ca. Consideret. §. 1. nu. 12.*

an. 30. de pœn. d. 15 & in sum. ca. 26. nu. 13. Ratio est, quia superior intendit quantum in ipso est, tollere omnia peccata, quæ non remanent malitia pœnitentis, liberumque relinquere pœnitentem, & ideo aufert ex tacita intentione, quidquid potest, potest autem tollere reservationem: ergo illam aufert.

7 QVÆST. Præparat quis se bona fide ad lucrandam indulgentiam iubilæi, interim confitetur, & absolvitur à reservatione, & obtinet commutationem votorum: sed ad finem hebdomade incidit in occasionem frangendi ieiunium sabbati, verbi gratia, vel quid simile omittendi de conditione essentiali iubilæi, manetne absolutus, & à votis, & à peccatis, quamvis indulgentiam non consequatur? R E S P. Manet. Ita communiter Doctores. Ratio est, quia absolutio sacramentalis non datur ad reincidentiam, Neque item dispensatio, seu commutatio in votis.

8 QVÆST. Præscribit bulla, ut qui lucraturus est indulgentiam, confiteatur, quæro, an teneatur confiteri, qui non habet conscientiam peccati mortalis? R E S P. Negat Nauarr. addi. notab. 18. num. 18. & notab. 30. num. 6. cum alijs, qui aiunt iubilæum esse intelligendum sicut præceptum annuæ confessionis. Oppositum tamen omnino asserendum cum Sot. in 4. dist. 21. quæst. 2. Durand. d. 20. qu. 4. Caietan. tom. 1. Opusc. tractat. 15. capit. 10. Ledesma. quæst. 29. articul. 1. Cordub. quæst. 27. articul. 1. Adrian. de indulg. quod quidem fateatur ipse Nauarr. esse tutius addi. not. 18. Ratio est, quia indulgentiæ intelligendæ sunt, ut sonant: Papa vero iuxta verba posita videtur obligare ad confessionem supererogationis: ita etiam præscribit ieiunium senibus, & minoribus viginti vno anno, alijsque personis, quæ ex vi præcepti ad ieiunandum minime tenentur.

9 QVÆST. Præscribit bulla, ut confessor eligendus, sit ex approbatis ab Ordinario, quæro, an requiratur ista approbatio per Ordinariū loci, ubi eligo, an satis sit approbatio Ordinarij ipsius confessarij, v. g. Est sacerdos approbatus ab Ordinario Brachara, sed tēpore Iubilæi versatur Olysiptone, & nō est approbatus ab Ordinario Olysiptonēsi, potestne eligi per Iubilæū in confessariū? R E S P. Potest. Ita Henriq. l. 2. de pœn. c. 13. & l. de indul. c. 12. n. 4. vbi pro se adducit oēs ferme Theologos, longissimā eorum texens cathenā, quos non refero, ne tadio km legenti.

Qq 4 10 QVÆST.

IO QVAEST. Habeo multos calculos benedictos, quibus varijs Pontificibus conceduntur varia indulgentia pro recitatione rosarii, vel fruor varijs bullis, quæ mihi ob eandem recitationem concedunt varias indulgentias, lucrone eas recitando semel idem rosarium: R E S P. Lucror. Ita Asten. titul. 40. articul. 3. colum. 2. cum Hostiensi, Cordub. 32. & 35. Henriq. de indulg. capit. 15. Ratio est, quia eadem horarum recitatione satisfacio præcepto, & voto recitandi presbyter sum, & religiosus professus, ut omnia concedunt.

II QVAEST. A quo tempore valet gratia, & indulgentia: R E S P. A tempore, quo bullata est. Ita Ioann. Andr. lib. 6. de priuileg. ca. 1. num. 5. Anch. not. 8. num. 4. Archid. not. 2. Hostiensis verb. indultum Domin. §. in eos. num. 2. Per. notab. 1. num. 1. Habetur ca. 1. §. ex parte. de concess. præb. cum multis alijs, quos refert Henriq. ca. 21. num. 4. de indulg. Per eosdem Auctores valet à tempore signaturæ applicationis, literis etiam non expeditis.

De significatione verborum, quæ apponi solent in bullis, & in iubilæis. §. 9.

- 1 Quid significant verba per modum suffragij.
- 2 Quid significant mille anni indulgentia.
- 3 Quid significet plenaria indulgentia.
- 4 Quod est discrimen inter plenam, & plenissimam indulgentiam, & iubilæum.

1 QVAESTIO. Quid significant verba per modum suffragij: R E S P. Id est, atque per modum impetratiuum, cum enim animæ in purgatorio detentæ alterius, ut ita dicam, fori sint, nec Ecclesiæ iurisdictioni omnino parent, cum Ecclesia illis applicat ex ærario meritorium Christi, & sanctorum satisfactiones, obnixæ à Deo petunt, ut eas pro animabus illis accipiat. Quæ applicatio certa est, & determinata ex opere operato secundum æstimationem diuinam. Ita Alenf. 4. p. capit. 83. membr. 5. Bonavent. in 4. dist. 20. quæstion. 5. & Theologi communiter.

2. QVÆST. Quid significant mille anni indulgentiæ? RES P.
 Non quidem significant moram tanti temporis futuram
 in purgatorio: sed vnus annus dicitur ille gradus satisfa-
 ctionis, qui proportione seruata respondet pœnitentiæ
 iniunctæ, vel iniungendæ, iuxta Canones pœnitentiales.
 In quibus quidem ab Apostolis, & Pontificibus pro vno-
 quouis peccato mortali publico taxabantur septem an-
 ni, pro grauiore vndecim anni. verbi gratia, vt per delig-
 natum annum talis peccator semel in hebdomada ieiua-
 naret, flagellaretur, eleemosynam erogaret, psalmos re-
 citaret, aut aliud pœnitentiæ genus exerceret. Hæc au-
 tem ab Apostolis, & Pontificibus taxatio facta fuit per
 scientiæ infusionem, & prophetiæ donum, respondens
 in hac vita pœnæ, quæ ferenda est in purgatorio, nisi hic
 satisfiat. Vt notat D. Antonin. 1. p. tit. 10. cap. 3. §. 3. Sylu. in-
 dulgent. §. 4. Tabien. §. 13. Angel. ibid. §. 3. Rosel. ibid. §. 19.
 Armil. eodem verb. §. 13. Palud. in 4. d. 20. quæst. 4. Sor. in 4.
 d. 21. quæst. 1. art. 3. Ledesma. 2. 4. quæst. 27. artic. 2. dub. 5.
 Nauar. de indulgent. not. 8. & 18. & notab. 10. num. 20. &
 not. 31. num. 39. Cald. de indulg. Eman. in bul. §. 7. num. 7.
 Quos affert & sequitur Henriquez de indulg. cap. 16. num.
 4. Sciendum tamen est quosdam pro leuiori pœna diu-
 tius morari in purgatorio, quia leuius torquentur, sed
 durius, quemadmodum prope diem iudicij (post quam
 non erit purgatorius ignis) qui longioris temporis pœ-
 nas debebunt, breuius purgabuntur, sed acerbius. Ita D.
 Thom. in 4. d. 21. quæst. 13. ad 1. & in Add. quæst. 89. articul.
 6. Vbi Recentiores cum Sor. in 4. d. 47. quæst. 1. Pœnitenti-
 æ vero assignantur in Concil. Elibertino cap. 5. Vbi pro
 homicidio casuali infligebantur quinque anni, pro vo-
 luntario septem. At vero pro adulterio decem. c. 64. eius-
 dem Concil. In Synodo Romana fornicario sacerdoti,
 infligebatur pœna duodecim annorum can. Presb. 82. dist.
 & can. Si quis Sacerd. 30. qu. 1. Ita Tolet. lib. 6. ca. 26. nu. 7.
 Cum ergo per indulgentiam remittuntur mille anni,
 intelligitur pœna, pro qua homo deberet satisfacere per
 mille annos pœnitentiæ, secundum canones taxatæ in
 hac vita. Nec mirari debemus tantam summam anno-
 rum: nam multi mille peccata commiserunt, & secun-
 dum canones septem millia annorum in pœnitentia

transigere debuerunt. Si vero secundum diuinæ iustitiæ rigorem pœna esset perpendenda, adhuc multo plures anni fuissent annumerandi.

3 QVAEST. Quid significat plenaria indulgentia? quia quadragesima? quid media, aut tertia pars peccatorum? RESP. Plenaria indulgentia significat omnimodam remissionem pœnæ debitæ pro omnibus peccatis, tam mortalibus, quam venialibus. Quadragesima, significat spatiū quadragesimarum, in quibus carnibus abstinemus, in quibus olim arctius infligebatur pœnitentia, ut verbi gratia, pœnitentes solo vescerentur pane, & aqua. Media, aut tertia pars: Significat remissionem pœnæ debitæ pro dimidia, aut tertia parte peccatorum.

4 QVAEST. Quod est discrimen inter plenam, & plenissimam indulgentiam, & iubilæum? RESP. Nullum quatenus quo ad remissionem pœnæ; tota enim simul remittitur tam per plenam, quam per plenissimam, quam per iubilæum. Aliquod tamen est in facultatibus, & privilegiis concessis, sed de ijs videndus contextus vtriusque in Regulari. Ita Tolet. lib. 6. c. 25. n. 1.

Appendix cap. octau. §. 10.

- 1 Quid dicendum sit de commutatione operum iunctorum.
- 2 An ieiunia quatuor temporum sint satis ad satisfaciendum iubilæo.
- 3 De visitatione Ecclesiarum, seu altarium.
- 4 An valeat commutatio ab electo confessario, qui pro temporis necessitate non audiuit totam confessionem, & ideo non absoluit, sed absoluit alius.

1 QVAESTIO. Multus eram in rogationibus de modo consequenda indulgentia: quas proposui octavo capite huius materie, timui me molestum tibi fore, ideo scilicet & prudens unam, vel alteram omisi, & reieci in hoc tempore rogationem. Quæro igitur, cum bulla statuit, ut lucraturus indulgentiam ieiunet ter in hebdomada, verbi gratia, quarta feria, sexta, & sabbato, si vero nequeat ieiunare, faciat ex co-

filio confessarij aliud pium opus, oportet ne, vt faciat illud opus eodem die, quo erat ieiunaturus, vel quid aliud facturus? R E S P. Minime, sed est satis, si impleat illud opus intra spatium iubilæi, Ita Henriquez de Indulgen. capit. 10. n. 6.

2 QVÆST. Prescribit bulla vt ieiunetur feria quarta, sexta, & sabbato, incidunt in his diebus quatuor tempora, vel est tempus quadragesima; vel teneor ex voto eisdem diebus ieiunare, consequor ne indulgentias? R E S P. Consequeris. Ita Henriquez de indulg. capit. 10. nume. 5. Ratio est, quia vno, eodemque opere, potest quisquam satisfacere pluribus obligationibus.

3 QVÆST. Prescribit, vt quinquies visitetur ecclesia, aut quinque altaria eius visitentur: quo pacto faciendum hoc est? R E S P. Si eadem ecclesia quinquies visitanda sit, necesse est, vt intermissio spatio quis ingrediatur, & egrediatur. Si vero quinque altaria ecclesia habeat, & ea visitanda sint, satis est, si ex eodem loco quis vertatur ad singula altaria. Ita Nauar. de orat. miscel. 37. numer. 36. Eman. verb. indulg. §. 8. n. 8. & alij. Si vero ecclesia tua tantum altaria habeat, simul potest vnum bis, & ter, & interposito spatio visitari, aut satis est conuerti, aduersus id fundendo preces. Ita aperte colligitur ex tradita doctrina: vt legenti facile apparebit.

4 QVÆST. Elegi confessorem, vt mihi commutaret aliqua, que facienda proponit iubilæus, postea ipso absente, aut impedito confessus sum alteri, vel alteris successiue, valetne commutatio? R E S P. Valet. Ita Henriquez. de indulg. cap. 10. n. 7.

De aliquibus facultatibus, quæ in bullis conceduntur, §. II.

- 1 De absolutione à casibus reseruatis.
- 2 De absolutione à censuris.
- 3 De absolutione ab irregularitate.
- 4 An sub nomine pœnæ intelligatur irregularitas, cum per bullam, vel iubilæum, vel priuilegia conceditur facultas absoluedi ab omni pœna ecclesiastica.

I QVÆST.

- 1 **Q**VAESTIO. Concedit Papa in bulla, ut confite-
 electus possit absolueri ab omni casu reservato, unde
 guntur ne omnes casus: RESP. Nunquam intelligitur
 casus heresis prodeuntis in actum externum, licet in
 culta per accidens, ut loquuntur Theologi. Ita Paulus
 IV. & Pius V cum amplissima derogatione concesserunt
 Censoribus fidei pro Hispanijs. Atque cum Sixtus
 generalem concederet iubilæum anno 90. etiam in casu
 heresis, placuit ei, postulante Censorum fidei senatu His-
 paniarum, illum pro Hispanijs quo ad eum casum reser-
 care. Aliquando tamen eundem heresis casum aliqui
 Pontifices expresserunt pro Germania, Anglia, & Gallia.
 Ita Carthusiæ fratribus concessit Sixtus IV. & concede-
 runt Iulius III. atque Gregor. XIII. Patribus Societatis
 IESV, ut refert Eman. in bulla. §. 9. n. 144.
- 2 **Q**VAEST. Conceditur per bullam Cruciatam facultas ab-
 soluendi ab excommunicatione, quæ an requiratur, ut sit
 in confessione, vel satis sit extra? RESP. Faciendam esse in con-
 fessione censuit Nau. c. 16. n. 31. Cordub. cas. 16. §. 16.
 propendit Couar. cap. Alma. 1. p. §. 11. num. 10. §. 16. In-
 quenda tamen est praxis, quæ ex consuetudine obtinetur
 ut possit Commissarius extra confessionem absolueri.
 Ita Henriq. de indulg. c. 13. n. 2.
- 3 **Q**VAEST. Concedit bulla facultatem absolueri ab omni
 censura ecclesiastica, intelligitur ne sub censura nomine irregu-
 laritas? RESP. Minime. Ita rogatus declaravit Summus
 Pontifex. ca. Quarenti. de verb. significat. vbi decem
 tres tantum esse Ecclesiæ censuras, excommunicationem
 scilicet, suspensionem, & interdictum. Oppositam licen-
 tiam amplexati sunt multi, doctique viri: eos refert
 & refellit Henriquez de indulg. c. 13. n. 6.
- 4 **Q**VAEST. Cum per bullam, vel iubilæum, vel privilegium
 conceditur facultas absolueri ab omni pœna ecclesiastica: in-
 telligitur ne sub nomine pœne irregularitas? RESP. Minime.
 Ita communiter Canonistæ Domin. & Alexan. c. Minor.
 50. dist. Nau. in man. ca. 27. nu. 194. Couar. c. Alma. 1. p. §. 6.
 n. 6. Ita Theolog. Ledesm. 2. 4. q. 26. ar. 2. Sor. 5. Inst. q. 1.
 ar. 4. Henriquez. de indulg. c. 13. n. 6. Denique ita declara-
 vit Greg. XIII. in iubilæo anno. 91. Itaque nunquam sub
 nomine generali ab omni pœna ecclesiastica intelligitur
 irregularitas.

irregularitas, oportet enim, ut de ea fiat expressa declaratio.

DE PURGATORIO.

CAPVT VIII.

§. I.

- 1 Animabus in purgatorio detentis profunt indulgentia.
- 2 Qua certitudine est tenendum esse purgatorium.
- 3 Quo in loco est purgatorium.
- 4 Qua in parte terræ est purgatorium.
- 5 Purgatorij locus est sursum versus proximus inferno.
- 6 Quo igne cremantur anime in purgatorio.
- 7 An purgatorij pœna sit maior omni pœna huius vitæ.
- 8 A quo ministro diuina iustitiæ detinentur anime in purgatorio.
- 9 Quanta est pœna purgatorij.
- 10 An statim post obitum anime deferantur ad purgatorium.
- 11 A quo anime deducuntur in purgatorium.
- 12 An anime separata à corpore sciant viam ad purgatorium.
- 13 Vtrum anime purgate statim recipiantur in cœlum.
- 14 Vtrum anime purgatorij possint ad nos remeare.
- 15 An aliqua anime purgatorium habeant inter vivos.